

PATVIRTINTA:
BĮ Klaipėdos globos namai direktoriaus
2017 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. V-67

PRITARTA
Darbuotojų darbo tarybos
2017 m. liepos 05 d. protokolu Nr. V20-3

BIUDŽETINĖS ĮSTAIGOS KLAIPĖDOS MIESTO GLOBOS NAMŲ ETIKOS KODEKSAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šis Biudžetinės įstaigos Klaipėdos miesto globos namų (toliau - globos namai) etikos kodeksas (toliau – Kodeksas) nustato pagrindinius Globos namų darbuotojų elgesio principus, kurių jie privalo laikytis darbo metu.
2. Kodekso tikslas – kurti geranorišką darbo aplinką, ugdyti profesinę kompetenciją, bei tinkamus ir efektyvius Globos namų darbuotojų tarpusavio ryšius, pagarbius santykius su globos namų gyventojais ir jų atstovais, didinti Globos namų darbuotojų autoritetą visuomenėje, gyventojų ir jų atstovų pasitikėjimą Globos namais.
3. Šis kodeksas tvirtinamas direktoriaus įsakymu ir skelbiamas viešai globos namų internetinėje svetainėje.
4. Kodekse vartojamos sąvokos:

Asmeninis suinteresuotumas – moralinis įsipareigojimas, turtinė ar neturtinė nauda arba kitas panašaus pobūdžio interesas, kuris būtų palankus jam asmeniškai arba jam artimiems asmenims.

Diskreditavimas – tokie darbuotojo veiksmai, kurie globos namų bendruomenės ar visuomenės akyse akivaizdžiai kenkia Globos namų autoritetui, griauna pasitikėjimą jais, kompromituoja. Diskredituojama gali būti tiek veikimu, tiek ir neveikimu.

Dovana – laikomas bet kuris materialinę vertę turintis daiktas, paslauga ar kita nauda, siūloma ir/ar suteikiama darbuotojui, kai tai yra ar gali būti susiję su tiesioginiu ar netiesioginiu poveikiu jo veiksams ar sprendimams.

Interesų konfliktas – tai situacija, kai darbuotojas privalo priimti sprendimą ar dalyvauti jį priimant, ar įvykdyti pavedimą, kuris susijęs su jo privačiais interesais.

Įžeidimas – tai situacija, kai darbuotojas viešai/neviešai veiksnu, žodžiu ar raštu, pažemino žmogaus garbę ir orumą.

Kodekso pažeidimas – šiame Kodekse nustatytų darbuotojo elgesio normų pažeidimas, padarytas tiek veikimu (veiksnu), tiek neveikimu dėl darbuotojo kaltės.

Privatūs interesai – tai darbuotojo (ar jo artimo asmens) asmeninis turpinis ar neturtinis suinteresuotumas, galintis turėti įtakos priimamiems sprendimams atliekant tarnybines pareigas.

Darbuotojui artimi asmenys – tėvai (įtėviai), vaikai (įvaikiai), broliai (įbroliai), seserys (įseserės), seneliai, vaikaičiai ir jų sutuoktiniai, sugyventiniai ar partneriai, sutuoktinis, sugyventinis, partneris, kai partnerystė įregistruota įstatymų nustatyta tvarka.

Korupcija – pasiūlymas, pažadas, ar davimas bet kokios naudos kitam asmeniui už neteisėtą atlygį, kad būtų atliktos arba neatliktos to asmens pareigos arba kurstymas priimti kokią nors naudą kaip neteisėtą atlygį arba jos priėmimas už pareigų atlikimą arba neatlikimą.

II. DARBUOTOJO ELGESIO PRINCIPAI

5. Pagrindiniai darbuotojo elgesio principai turi būti tokie:
 - 5.1. pagarba žmogui ir valstybei;
 - 5.2. teisingumas ir nešališkumas;
 - 5.3. nesavanaudiškumas;
 - 5.4. dorovinis principingumas ir padorumas;
 - 5.5. atsakomybė ir atskaitingumas;
 - 5.6. skaidrumas ir viešumas;
 - 5.7. pavyzdingumas;
 - 5.8. viešųjų interesų tenkinimas ir nepiktnaudžiavimas pareigomis;
 - 5.9. sąžiningumas;
 - 5.10. tinkamas pareigų atlikimas;
 - 5.11. lojalumas Globos namams;
 - 5.12. konfidencialumas.
6. Pagarbos žmogui ir valstybei principas reiškia, kad darbuotojas turi:
 - 6.1. Gerbti žmogų, jo teises ir laisves, valstybę, jos institucijas ir įstaigas.
 - 6.2. Laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų, įskaitant Globos namų vidaus teisės aktus.
 - 6.3. Tinkamai, rūpestingai, kvalifikuotai ir atsakingai atlikti savo pareigas.
 - 6.4. Su žmonėmis bendrauti geranoriškai ir pakančiai, nepaisant jų asmens savybių, turtinės ar visuomenės padėties, mandagiai elgtis su globos namų gyventojais, jų atstovais, kolegomis, pavaldiniais ir kitų juridinių asmenų atstovais.
 - 6.5. Kalba, veiksmais, ar siūlomais sprendimais nediskriminuoti jokio asmens ar visuomenės grupės ir imtis teisėtų priemonių užkirsti kelią pastebėtai diskriminacijai.
 - 6.6. Nedemonstruoti savo simpatijų ar antipatijų ir išskirtinio dėmesio atskiriems asmenims ar jų grupėms.
 - 6.7. Pagarbiai išklaudyti asmenis ir imtis visų teisėtų priemonių jiems padėti, dėmesingai reaguoti į globos namų gyventojų, jų atstovų, kolegų, kitų asmenų prašymus ir siūlymus. Šio reikalavimo privalu laikytis net sudėtingomis aplinkybėmis ar esant stresinėms situacijoms.
7. Teisingumo ir nešališkumo principas reiškia, kad darbuotojai turi:
 - 7.1. Priimti teisingus ir pagrįstus sprendimus ir veikti, vadovaujantis tik viešaisiais interesais.
 - 7.2. Einant pareigas, nepažeisti įstatymų, kitų teisės aktų, veikti tik pagal suteiktus įgaliojimus.
 - 7.3. Neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo priimant sprendimus.
 - 7.4. Vienodai elgtis su visais globos namų gyventojais nepaisant jų tautybės, rasės, lyties, kalbos, kilmės, socialinės padėties, religinių įsitikinimų ir politinių pažiūrų.
 - 7.5. Konfliktinėse situacijose elgtis nešališkai, išklaudyti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio teisėto sprendimo.
 - 7.6. Būti objektyviais, vadovautis visų asmenų lygybės įstatymui principu; susidūrus su skirtingais asmenų reikalavimais, nedaryti nepagrįstų išimčių, interesų konfliktus spręsti atsižvelgus į viešuosius interesus, vadovaujantis visiems vienodais vertinimo kriterijais.
 - 7.7. Svarstant vidaus teisės aktų projektus, priimant sprendimus dėl darbuotojų skyrimo į pareigas ir kitoje darbinėje veikloje neturėti išankstinės nuostatos dėl atskiro asmens, asmenų grupės ar institucijos ir priimti sprendimus vadovaujantis visiems vienodais vertinimo kriterijais, vengiant asmeniškumo.
8. Nesavanaudiškumo principas reiškia, kad darbuotojai turi:

- 8.1. Nesinaudoti savo tarnybine padėtimi, siekiant paveikti kitų asmenų sprendimą, jei tai gali sukelti interesų konfliktą.
- 8.2. Nesinaudoti Globos namų nuosavybe ne darbinei veiklai. Taip pat nesinaudoti su darbine veikla susijusią informaciją kitaip negu nustato įstaigos vidaus dokumentai, siekiant asmeninės naudos.
- 8.3. Darbinėje veikloje teikti prioritetą viešiesiems interesams, įstatymų nustatyta tvarka ir priemonėmis vengti interesų konflikto.
- 8.4. Neturėti asmeninių interesų ir nesiekti naudos sau, savo šeimai, artimiesiems, draugams, vykdant darbines pareigas.
- 8.5. Dirbti globos namų gyventojų, Globos namų bendruomenės ir visuomenės labui.
9. Dorovinio principingumo ir padarumo principas reiškia, kad darbuotojai turi
 - 9.1. Elgtis nepriekaištingai ir garbingai.
 - 9.2. Nepagrįstus prašymus atmesti taktiškai.
 - 9.3. Nesinaudoti kito asmens klaidomis ar nežinojimu.
 - 9.4. Darbinėje veikloje elgtis garbingai.
 - 9.5. Atlikti savo pareigas vadovaujantis visuotinai priimtinomis etiško elgesio normomis.
 - 9.6. Nedalyvauti neteisėtuose sandoriuose ir susirinkimuose.
 - 9.7. Netoleruoti kolegų neetiško elgesio, neprofesionalių ar neteisėtų veiksmų ir nedelsiant imtis priemonių jiems nutraukti.
 - 9.8. Būti nepaperkamiems, nepriimti dovanų, pinigų ar paslaugų, išskirtinių lengvatų ir nuolaidų iš asmenų ar organizacijų.
 - 9.9. Aiškiai pasakyti ir savo elgesiu parodyti, kad netoleruojate jokių kyšių ar dovanų davimo ir ėmimo.
 - 9.10. Neversti globos namų gyventojų ir/arba jų artimųjų remti Globos namus.
10. Atsakomybės ir atskaitomybės principas reiškia, kad darbuotojai turi:
 - 10.1. Teisės aktų nustatyta tvarka paaiškinti ir pagrįsti savo sprendimus ar veiksmus.
 - 10.2. Atsisakyti vykdyti neteisėtą nurodymą ar įsakymą ir apie tai pranešti tiesioginiam vadovui.
 - 10.3. Neturint pakankamai išteklių, įgūdžių ar kompetencijos pavedimui vykdyti, apie tai nedelsiant pranešti tiesioginiam vadovui ar Globos namų direktoriui.
 - 10.4. Asmeniškai atsakyti už savo sprendimų ar veiklos rezultatų pasekmes, trumpalaikių ir ilgalaikių pareiginių tikslų neįgyvendinimą.
 - 10.5. Prisiimti dalį atsakomybės už kolegialiai priimamą sprendimą.
 - 10.6. Atsiskaityti už savo veiklą tiesioginiam vadovui ir/arba Globos namų direktoriui.
11. Skaidrumo ir viešumo principo laikymasis reiškia, kad darbuotojai turi:
 - 11.1. Užtikrinti teisės aktų nustatytą savo veiksmų ir sprendimų viešumą, prireikus pateikti savo sprendimų priėmimo motyvus.
 - 11.2. Teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis teikti reikiamą informaciją kitiems darbuotojams ir asmenims.
12. Pavyzdingumo principas reiškia, kad darbuotojai turi:
 - 12.1. Savo pareigas atlikti laiku ir kompetentingai.
 - 12.2. Būti tolerantiškiems, paslaugiams, pagarbiai, etiškai ir profesionaliai elgtis su globos namų gyventojais, bendradarbiais ir kitais asmenimis, su darbu susijusias konfliktines situacijas spręsti taikiai.
 - 12.3. Visada veikti profesionaliai.
 - 12.4. Siekti žodžio ir veiksmo vienybės.
 - 12.5. Nuolat tobulintis ir kelti savo kvalifikaciją.
 - 12.6. Pripažinti savo darbines klaidas ir jas taisyti.

12.7. Darbo metu savo išvaizda, kalba ir elgesiu rodyti pavyzdį bei laikytis visuotinai pripažintų etikos normų.

12.8. Nereikšti paniekos globos namų gyventojams, kolegoms, pavaldiniams, vadovams, neįžeidinėti, neplūsti, nevirtoti psichologinio smurto.

12.9. Nevirtoti alkoholio, narkotinių ar psichotropinių medžiagų, nerūkyti globos namų patalpose ar teritorijoje, išskyrus specialiai rūkymui įrengtas vietas, jei tokios yra numatytos.

12.10. Seksualiai nepriekabiauti ir netoleruoti kitų asmenų seksualinio priekabiavimo.

12.11. Vilkėti, jei yra taikoma, privalomąją specialią darbo aprangą ir asmenines apsaugos priemones. Apranga turi būti švari ir tvarkinga.

13. Viešųjų interesų tenkinimo ir nepiktnaudžiavimo pareigomis principas reiškia, kad darbuotojai turi:

13.1. Priimant sprendimus ir kitoje darbinėje veikloje vadovautis tik viešaisiais interesais, einamų pareigų ir įtakos nenaudoti savo ir savo artimųjų tiesioginei ar netiesioginei naudai gauti, taip pat esamiems ir buvusiems kolegoms ar jų artimiesiems proteguoti.

13.2. Įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka, laiku ir tiksliai deklaruoti savo privačius interesus, nesudaryti sąlygų viešųjų ir privačių interesų konfliktui kilti, o jam kilus, imtis priemonių tokiam konfliktui pašalinti, pirmenybę suteikiant viešiesiems interesams.

13.3. Nenaudoti pareigų, pažeidžiant darbo bei viešuosius interesus įdarbinant asmenį, skiriant jį į tam tikras pareigas, ar skatinant, suteikiant paslaugas, kitą naudą arba sudarant su juo sutartis ar sandorius.

14. Sąžiningumo principas reiškia, kad darbuotojai turi:

14.1. Nesiimti apgaulės, sukčiavimo, korupcijos ar kitų teisės aktais uždraustų veikų.

14.2. Nei tiesiogiai, nei netiesiogiai nepriimti jokių tiesioginių ar netiesioginių dovanų kai esama pagrindo manyti, kad dovana siekiama paveikti darbuotojo veiksmus ar sprendimus.

14.3. Nenaudoti darbuotojo veiklai nustatyto laiko, Globos namų priemonių, finansinių, žmogiškųjų ir materialinių išteklių ne įstaigos poreikiams tenkinti.

14.4. Savo darbines pareigas vykdyti nepriekaištingai, būti nepaperkamam ir nepapirkinėti kitų asmenų.

15. Tinkamo pareigų atlikimo principas reiškia, kad darbuotojai turi:

15.1. Nepiktnaudžiauti tarnybine padėtimi ir turima galia, neviršyti savo kompetencijos veikti pagal suteiktus įgaliojimus.

15.2. Tinkamai įgyvendinti Globos namų direktoriaus sprendimus.

15.3. Nepažeisti Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų ir kitų teisės aktų, o susidūrus su šio Kodekso ir kitų teisės aktų pažeidėjais padaryti viską, kas būtina, kad pažeidimai būtų nutraukti ir įstatymų nustatyta tvarka įvertinti.

15.4. Savo darbines pareigas atlikti laiku ir kvalifikuotai.

15.5. Netoleruoti neteisėto, neetiško Globos namų administracijos, kolegų ir pavaldinių elgesio.

16. Lojalumas Globos namams reiškia šias darbuotojo elgesio normas:

16.1. Lojalumą darbiniam įsipareigojimams ir sąžiningą tiesioginių vadovų bei Globos namų administracijos nurodymų vykdymą.

16.2. Tinkamą Globos namų veiklos tikslų ir siekių suvokimą, deramą jų įgyvendinimą.

16.3. Globos namų administracijos informavimą apie visus atvejus, kurie turi korupcinio pobūdžio ar nusikalstamos veikos požymių.

17. Informacijos apie administracijos neteisėtus veiksmus ar aplaidumą atskleidimas nelaikomas lojalumo pažeidimu.

18. Konfidencialumo principas reiškia šias darbuotojo elgesio normas:

- 18.1. Darbuotojas įsipareigoja neskelbti informacijos, kurią jam patikima tvarkyti (naudotis) darbo metu, jos neatskleisti, neprarasti ir neperduoti asmenims, neįgalotiems jos sužinoti.
- 18.2. Darbuotojui draudžiama dokumentuose ir kompiuterinėse laikmenose laikomą informaciją naudoti savo šeimos narių, kitų asmenų, verslo, materialiniams ar kitiems poreikiams tenkinti.
- 18.3. Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka, darbuotojas užtikrina jam pateiktų dokumentų ir informacijos kompiuterinėse laikmenose saugumą tokiu būdu, kad tretieji asmenys neturėtų galimybės su jais susipažinti ir pasinaudoti.
- 18.4. Informacija apie globos namų gyventoją tretiesiems asmenims teikiama tik teisės aktuose nustatytais atvejais ir tvarka.

III. DARBUOTOJŲ TARPUSAVIO SANTYKIAI

19. Globos namų darbuotojų tarpusavio santykiai turi būti grindžiami mandagumu, taktiškumu, sąžiningumu, draugiškumu ir pasitikėjimu. Darbuotojai turi padėti vieni kitiems darbinėje veikloje, keistis patirtim ir žiniomis.
20. Globos namų darbuotojai privalo laikytis geranoriškumo principo, vengti:
 - 20.1. asmeninio įžeidinėjimo, orumo žeminimo;
 - 20.2. kito darbuotojo darbo menkinimo;
 - 20.3. apkalbų, šmeižto apie kolegas skleidimo, reputacijos menkinimo;
 - 20.4. neigiamų emocijų demonstravimo.
21. Darbuotojai privalo laikytis solidarumo su savo kolegomis, ginti juos nuo nepagrįstos kritikos ir netinkamos įtakos.
22. Darbuotojas privalo susilaikyti nuo viešų pasisakymų ar svarstymų apie kolegų atliekamas užduotis ir veiksmus, apie kitų darbuotojų asmenybę ir jų kompetenciją.
23. Neigiamas atsiliepimas apie kolegas, ypač kitų asmenų akivaizdoje, neleistas. Į kolegą visada kreipiamasi pagarbiai.
24. Darbuotojų ir vadovų tarpusavio santykiai turi būti grindžiami abipuse pagarba, geranoriškumu bei aktyvia pagalba.
25. Seksualinis priekabiavimas prie kolegų laikomas grubiu etikos ir darbo drausmės pažeidimu.
26. Darbuotojas privalo nevykdyti tiesioginio vadovo pavedimų, jei pavedimas verčia pažeisti įstatymus ir šį Kodeksą. Apie tokį pavedimą pranešama Globos namų direktoriui.
27. Netoleruotinas neteisėto, netinkamo kolegų elgesio bei nekompetentingumo gynimas. Darbuotojai privalo pranešti tiesioginiam vadovui apie kolegų nekompetentingumą, neteisėtą, netinkamą elgesį.
28. Globos namų struktūriniams padaliniais vadovaujantys darbuotojai savo vadovaujamame kolektyve privalo:
 - 28.1. Netoleruoti asmens įžeidinėjimo ar jo garbės ir orumo žeminimo.
 - 28.2. Sukurti vadovaujamame kolektyve darbingą ir draugišką aplinką, užkirsti kelią konfliktams, šalinti nesutarimų priežastis.
 - 28.3. Pastabas dėl pavaldinių klaidų ir darbo trūkumų reikšti korektiškai, motyvuotai ir dalykiškai.
 - 28.4. Stengtis paskirstyti darbą kolektyve tolygiai, kad būtų efektyviai panaudotos kiekvieno pavaldinio kūrybinės galimybės ir kvalifikacija.
 - 28.5. Viešai nereikšti savo simpatijų ar antipatijų pavaldiniams ir kitiems Globos namų darbuotojams.
 - 28.6. Skatinti pavaldinius reikšti savo nuomonę darbiniais klausimais ir ją išklaudyti bei teikti siūlymus darbiniais klausimais.

- 28.7. Deramai įvertinti pavaldinių darbo pasiekimus.
- 28.8. Būti reiklus ir teisingas pavaldiniams, visada prisiminti, kad savo elgesiu ir darbu jis turi rodyti jiems pavyzdį.
29. Darbuotojai su vadovais turi bendrauti korektiškai ir vykdyti visus teisėtus jų nurodymus. Pastebėjus vadovo klaidą, darbuotojas turi taktiškai ir motyvuotai apie tai pranešti tam vadovui.
30. Darbo metu kilę darbuotojų tarpusavio nesutarimai turi būti išsprendžiami nedelsiant jų pačių pastangomis, į tiesioginį vadovą kreipiamasi tik kraštutiniu atveju.

IV. KODEKSO NUOSTATŲ LAIKYMOSI KONTROLĖ IR PRIEŽIŪRA

31. Informaciją apie Globos namų darbuotojų galimus pažeidimus nagrinėja, Kodekso pažeidimų prevencines priemones nustato bei darbuotojus praktinio Kodekso taikymo klausimais konsultuoja Etikos komisija.
32. Etikos komisija sudaroma Globos namų direktoriaus įsakymu ne mažiau kaip iš 5 nepriekaištingos reputacijos Globos namų darbuotojų.
33. Komisija nagrinėjimo procedūra pradeda gavusi rašytinę informaciją (tarnybinį pranešimą, darbuotojo skundą, visuomenės informavimo priemonių paskelbtą ar kitokią) apie darbuotojo galimai padarytą Kodekso pažeidimą. Komisija nagrinėjimo procedūrą gali pradėti ir savarankiškai.
34. Darbuotojo atsakomybę lengvina ir tai, kad jis:
- 34.1. Savanoriškai, nelaukdamas sprendimo, atlygina pažeidimu padarytą žalą.
- 34.2. Viešai pripažįsta kaltę, gailisi ir atsiprašo.
- 34.3. Padeda išaiškinti tiesą tyrimo metu.
- 34.4. Praneša apie kitokias dėmesio vertas atsakomybę lengvinančias aplinkybes.
35. Darbuotojo atsakomybę sunkina tai, kad jis:
- 35.1. Per kalendorinius metus pažeidimą padarė pakartotinai.
- 35.2. Viešai tyčiojasi iš atliekamo tyrimo ir etiško elgesio principų.
- 35.3. Trukdo išaiškinti tiesą tyrimo metu, nepateikia prašomų ir jo turimų duomenų arba pateikia klaidingus.
- 35.4. Pažeidė daugiau nei vieną Kodekso nuostatą.

V. ATSAKOMYBĖ UŽ KODEKSO PAŽEIDIMUS

36. Sprendimą dėl nuobaudos skyrimo/neskyrimo priima Globos namų direktorius Etikos komisijos, išnagrinėjusios konkretų šio Kodekso pažeidimą, teikimu.
37. Drausminės nuobaudos skiriamos teisės aktų nustatyta tvarka.
38. Etikos komisija, nustačiusi, kad pažeisti Kodekso reikalavimai, atsižvelgiant į pažeidimo mažareikšmiškumą ar lengvinančias aplinkybes, gali apsiriboti nagrinėjimu ir siūlyti neskirti nuobaudos.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

39. Darbuotojai įsipareigoja vadovautis šiuo Kodeksu. Su šiuo Kodeksu pasirašytinai supažindinamas kiekvienas Globos namų darbuotojas. Naujai priimami darbuotojai su šiuo kodeksu pasirašytinai supažindinami iš kart po darbo sutarties pasirašymo.
